

Verslag Vergadering zoogdierenwerkgroep 17 september 2018

Locatie en tijd: Bezoekerscentrum Molsbroek, 20-22u

Aanwezig: Caroline Tas, Rika Van de Walle, Geert Van Damme, Philippe Cattelain, Frans Van Havermaet, François D'hollander, Joris Everaert (verslag)

Verontschuldigd: Steven Goossens, Sarah De Saeger

1. Financiën

Joris diende begin 2018 voor onze werkgroep de aanvraag (voor jaar 2017) in voor subsidies via 'Zin in Natuur.Studie' (Natuurpunt Studie). Deze aanvraag werd goedgekeurd. Dit bracht ons 500€ op.

Joris vroeg bij Natuurpunt Studie ook een 'kostenplaats' (rekening) voor de werkgroep. We kunnen die kostenplaats gebruiken voor het beheer van onze financiën (kosten, stortingen,...). Momenteel hebben we **592,11€** op onze kostenplaats-rekening. Naast de 500€ voor werking 2017 ook nog 92,11€, de rest van de opbrengst van onze zoogdierencursus, verminderd met bedrag voor aankoop van een cameraval.

2. Materiaal

-Beschikbaar in eigendom van de werkgroep:

cameraval Bushnell NatureView (met voorzetlens) en bijhorende beveiliging.

-We kunnen met de werkgroep nog een extra cameraval (incl. beveiliging) aankopen, voorkeur voor Bushnell TrophyCam HD Agressor, no glow.

-Diverse andere cameravallen en o.a. muizenvalletjes in privé eigendom of vanuit een lokale afdeling Natuurpunt en vzw Durme, zijn ook vaak beschikbaar.

Geert Van Damme heeft onlangs ook zelf een 'Struikrover' aangekocht (cameraval met speciaal buissysteem) en toont hem tijdens de vergadering. Relatief duur voor wat het is, maar uiteraard wel inclusief goeie Bushnell Agressor.

3. Afgelopen activiteiten/projecten 2018 (selectie van enkele)

-**Nacht van de Vleermuis 25 augustus**, kan een succes genoemd worden.

-**Mopsvleermuisproject**. Er kon tijdens het zenderweekend in juli één vrouwtje worden gevangen en gezenderd in Stekene. Die bleek niet in een kolonie rond Stekene te zitten, maar in de gekende kolonie van Heidebos in Wachtebeke! Joris geeft een korte toelichting van alle bevindingen.

-**Waterspitsmuis zoektocht project in Hemelse Rij Berlare, 7-28 juni** (Caroline, Philippe, Joris). Met 7 cameravallen (incl. mostela), 10 lokbuizen en 4 golfplaten gingen we op zoek naar waterspitsmuis en andere zoogdieren. Waarnemingen van ree, steenmarter (zelfs hele familie), wezel, bosmuis, bruine rat, rosse woelmuis, bosspitsmuis spec., en heel wat vogels waaronder bosuil. We vonden helaas geen waterspitsmuizen. Cameravallen kunnen wel ingezet worden voor het zoeken naar deze soort omdat de waterspitsmuis wel herkenbaar moet zijn op gemaakte beelden. Verslag van Philippe werd naar alle kernleden van de werkgroep doorgestuurd. We kunnen het verslag ook bv. nog online zetten op onze pagina <https://wakona.be/index.php/werkgroepen/zoogdieren/zoogdierenwerkgroep-durme-en-scheldeland-waasland>

4. Meetnetten en gerichte inventarisaties niveau Vlaanderen

4.1. Muizenmeetnet/inventarisaties

Het muizenmeetnet wordt stopgezet (beslissing gewestelijke zoogdierenwerkgroep). Het minimum aantal locaties om zinvolle uitspraken te doen werd niet gehaald. Maar het zal vanaf 2019 vervangen worden door gerichte inventarisaties. Dat gaat meer nuttige gegevens opleveren en wordt ook plezanter voor de 'muizenvangers'.

Er wordt in gans Europa gewerkt aan een nieuwe zoogdierenatlas van Europa. Het veldwerk daarvoor moet af zijn in 2022 en in 2024 wordt ze gepubliceerd. Gezien er beslist is om met hokken van 50x50 te werken is er voor Vlaanderen in principe niet veel extra werk te doen, maar het is wel een gelegenheid om hier het inventariseren weer wat aan te wakkeren. Ook de Vlaamse zoogdierenatlas is al ruim aan een update toe (gepubliceerd in 2003). Vanaf 2019 zullen jaarlijks een aantal soorten in de kijker worden gezet om gericht te inventariseren. Voor elk van die soorten zullen er opleidingsmomenten komen. Ook het braakballen pluizen zal men als belangrijke inventarisatiemethode weer gericht inzetten en promoten.

4.2. Otter Meetnet, start in het najaar 2018.

Je moet je wel aanmelden via www.meetnetten.be. Voorlopig zijn Joris, Frans en Geert al geregistreerd als medewerker voor de Schelde & Durme in onze regio.

Periode: zoekdag in minimum één van de afgebakende regio's, ergens in december tot februari. Op zo'n zoekdag gaat men na een korte uitleg over sporen van otters in kleine groepjes elk een aantal vastgelegde punten onderzoeken op aanwezigheid van ottersporen. In de late namiddag legt men dan de bevindingen samen.

5. Planning activiteiten/onderzoek najaar 2018 en 2019

5.1 Muizenmeetnetten/inventarisaties in de regio, najaar 2018

-Vrijdag 28/09, Daknamse Meersen, Caroline Tas, 0488/25.26.32

-Zaterdag 20/10, Hamme-Moerzeke, Frans Van Havermaet, 0499/73.35..14

-Zaterdag, 27/10, Puytvoet, Sint-Niklaas, Rika Van de Walle, 0473/96.74.26

-Laatste weekend oktober, afhankelijk van het weer, Buggenhoutbos, Steven Goossens, 0483/45.29.74

5.2. Zoogdierensafari 20 oktober 2018, Molsbroek & Hamputten (Caroline, Rika, Joris)

5.3. Deelname aan 'jaar van de egel' in Sint-Niklaas? (vraag via Rika)

We zouden kunnen helpen. Enkele ideeën: wedstrijd de tuin egelvriendelijk inrichten, oproep invoeren in waarnemingen.be, winterverblijven egelhuisjes (promoten/aankopen Stad?), folder (checken wat Natuurpunt reeds heeft), infoavond met bv. Joeri Cortens als spreker.

5.4. LIFE project SPARC

Geert Van Damme geeft aan dat er vanuit Natuurpunt 's Heerenbosch een overleg was met Lise Neirinckx. Zij is bij RLSD verantwoordelijk voor LIFE project SPARC (Space for Adapting the River Scheldt to Climate Change). SPARC is gestart op 1 september 2017 en loopt tot 2022. SPARC situeert zich op het grondgebied van Dendermonde, Bornem, Hamme, Waasmunster en Temse. Gustaaf Van Gucht en Geert Van Damme zelf hadden ook een gesprek met Stefaan Nollet, de projectingenieur die ondermeer de Sigmawerken Vlassenbroek (en ook Hamme) coördineert. Hij is voorstander van weinig wandelpadden in nieuwe gebieden, maar vertelde ook dat hij binnen het budget (en nu ook via SPARC) wel natuuringrepen kan realiseren. Er is bijvoorbeeld al de gedachte voor een

oeverzwaluwenwand, maar ook voor zoogdieren zijn er misschien mogelijkheden. SPARC heeft een budget van 8,5 miljoen euro, grotendeels voor inrichtingswerken, maar er zijn dus ook mogelijkheden om zoogdieren wat te helpen. Ideeën vanuit de vergadering:

-cursus - gidsopleiding?

-kleine ontsnipperingsmaatregelen, bv. voor otter. Brug langs N49?

Joris hoort eens bij Wegen & Verkeer.

-andere?

5.5. Gerichte inventarisaties en lokale projecten 2019

-Medewerking aan **ottermeetnet** in winter 2018-2019 (zie 4.2).

-In navolging van het waterspitsmuis project Hemelse Rij, kunnen we in 2019 (wellicht juni) weer een gebied inventariseren met cameravallen (incl. mostela), lokbuizen, golfplaten, ... deze keer normaal aan het **Donkmeer (reservaatzone en/of Turfput)** in Berlare.

-Enkele **gerichte inventarisaties muizen** (zie ook 4.1)

-**Mopsvleermuisproject**, zenderweekend weer in juli 2019, zeker rond Stekene. Verder doet Joris ook heel wat vleermuisinventarisaties (incl. met automatische batdetectors) gedurende het hele jaar.

5.6. Braakballenavond Hamme-Durmedroom, ergens in maart/april 2019

5.7. mogelijk, vleermuizen infoavond gericht op batdetector onderzoek

Joris bekijkt de mogelijkheden, bv. in nazomer. Eventueel mini cursus (zie onder).

5.8. Organisatie zoogdierenweekend Chabrehez (Geert)

21-23 september 2018 in Chabrehez. Wie wil kan ook al donderdagavond aankomen, af te spreken met Geert Van Damme. In 2019 zal het weekend 13-15 september zijn.

6. Planning cursussen 2019-2020

-Idee voor bat-detector cursus i.s.m. vzw Durme in nazomer 2019 of 2020 (Joris)

-Idee voor gerichte cursus sporen, bv. met Dirk Van Der Meiren (eind 2019 of 2020)

7. Planning volgende vergaderingen

-maandag 1 april 2019 (20u)

-ergens in najaar 2019

8. Diverse aankondigingen

-Jorn Van Den Bogaert en Geert Van Damme overwegen de **zoogdierenreis** van 2017 in Finland te herhalen. Toen zag men o.a. wolven, bruine beren, veelvraten, vliegende eekhoorn, samaaizeehond,... Wellicht midden juni 2020.

-Het **ottermeetnetweekend in nationaal park Weerribben in NL** rond otters gaat doorgaan van 19-22 april 2019.

<https://www.natuurpunt.be/agenda/otterweekend-de-weerribben-nl-2019-29554>

-Jan-Feb-Apr 2019. **Lynx en wolf onderzoek in Nalibokiwoud Wit Rusland**. Vanuit de unief Gent gaat men daar regelmatig naartoe. Jan feb voor onderzoek naar Lynx en later voor onderzoek naar pups van wolven. Geert Van Damme is geïnteresseerd om daar eens aan mee te doen. Misschien zijn er nog geïnteresseerden?

-Jaarcursus Sporen zoeken in NL. 7 zondagen in 2019 (volzet). Geert Van Damme is daar voor ingeschreven (20-21 april 2018, Weylin Tracking).

-Wolvenopleiding 10-14 april 2019 in Lausitz (Duitsland, tegen grens met Polen), volzet*. Geert Van Damme was net te laat om in te schrijven...* wel 2 dagen rijden (op en terug) dus in feite maar 3 dagen cursus en toch wel duur. (VZW Landschap-Starling)

* Na de vergadering zijn 2 plaatsen vrij gekomen en heet Geert zich alsnog ingeschreven. Er is nog 1 plaats vrij voor een vrouw in een gedeelde kamer met een andere vrouw.